

مقدمه

بیماری دیابت نوع دو یک مشکل عمده سلامت محسوب می‌شود، که کیفیت زندگی فرد مبتلا را تحت تاثیر قرار می‌دهد. افزایش سواد سلامت باعث افزایش خود آگاهی بیماران دیابت نوع دو می‌شود و باعث کنترل عوارض بیماری فرد مبتلا می‌گردد مطالعه حاضر با هدف بررسی هزینه - اثربخشی مداخله افزایش سواد سلامت در بیماران دیابت نوع دو انجام شد.

روش کار

روش پژوهش ارزشیابی اقتصادی بود. از بین افراد مراجعه کننده به درمانگاه تفهیهان شیراز بر اساس معیار های ورود و خروج ۲۳۲ بیمار انتخاب شدند. سه ماه مداخله آموزشی سواد سلامت انجام شد. ابزار مورد استفاده پرسشنامه سنجش سواد سلامت بزرگسالان (Helia)، پرسشنامه‌ی استاندارد رفتارهای خودمراقبتی دیابت SDSCA و پرسشنامه اس اف ۳۶ و چک لیست بررسی هزینه‌ها بود. به منظور تحلیل داده ها از آمار توصیفی و آزمون تی تست استفاده شد.

نتایج

نتایج این پژوهش نشان داد بیشتر شرکت کنندگان در مطالعه زنان بودند و اکثریت در سن ۳۰-۴۰ سالگی بودند. بررسی سطح سواد سلامت در بیماران قبل از مداخله سواد سلامت نشان داد، بیشترین نمره به مهارت تصمیم گیری $13/4 \pm 32/3$ تعلق دارد و کمترین نمره به مهارت ارزیابی $4/2 \pm 11/4$ اختصاص دارد. قبل از مداخله بیشتر افراد سطح سواد سلامت ناکافی $107 (46/1)$ داشتند. بررسی سطح سواد سلامت بعد از مداخله نشان داد. بیشترین نمره به مهارت تصمیم‌گیری $10/3 \pm 35/04$ اختصاص دارد و کمترین نمره به مهارت ارزیابی $3/62 \pm 12/28$ تعلق دارد. سطح سواد سلامت بیشتر بیماران بعد از مداخله بهبود داشت و از سطح ناکافی به سطح نه چندان کافی $121 (52/2)$ رسید. میانگین و انحراف معیار مهارت‌های سواد سلامت بعد از مداخله آموزشی سواد سلامت افزایش داشت. میانگین خودمراقبتی بیماران قبل از مداخله سواد سلامت $47/5$ بدست آمد و میانگین خودمراقبتی بعد از مداخله سواد سلامت $96/7$ بدست آمد. میانگین نمره خودمراقبتی بعد از مداخله بالاتر شد. همچنین خودمراقبتی در سطح نیمه مطلوب $125 (53/9)$ بیشترین میزان فراوانی قبل از مداخله را بدست آورد و بعد از مداخله سطح مطلوب $184 (79/3)$ بیشترین میزان فراوانی را بدست آورد. میانگین و انحراف معیار ابعاد کیفیت زندگی قبل از مداخله $44/99 \pm 18/43$ بدست آمد و میانگین و انحراف معیار ابعاد کیفیت زندگی بعد از مداخله $49/7 \pm 16/21$ بدست آمد. کیفیت زندگی بیماران بعد از مداخله بهبود یافت. هزینه کل مستقیم پزشکی قبل از مداخله 3028500000 ریال بدست آمد و بعد از مداخله 2894000000 ریال بدست آمد. هزینه کل غیر مستقیم پزشکی قبل از مداخله 2550000000 ریال بدست آمد و بعد از مداخله 2081000000 ریال بدست آمد. هزینه‌های کل غیر مستقیم قبل از مداخله 5154654000 ریال بدست آمد و بعد از مداخله 51721874430 ریال بدست آمد و در نهایت مداخله با $CER=0.9$ و $ICER=-7521832125$ به ازای هر افزایش کیفیت زندگی هزینه اثربخش بود.

نتیجه گیری

نتایج حاصل از این مطالعه حاکی از اثربخشی مداخله آموزشی می باشد و در نتیجه افزایش سواد سلامت، باعث افزایش خودمراقبتی، کیفیت زندگی و کاهش هزینه های درمانی در بیماران مبتلا به دیابت نوع دو می شود. در نتیجه اجرای برنامه آموزشی برای بیماران دیابت نوع دو هزینه اثربخش می باشد و می تواند گام موثری در جهت ارتقای کیفیت زندگی بیماران باشد.

کلیدواژه ها

هزینه اثربخشی، کیفیت زندگی، خودمراقبتی، سواد سلامت، دیابت نوع دو